

Sygn. akt I.Ca 422/18

I. Cz 415/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 listopada 2018r.

Sąd Okręgowy w Suwałkach I Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Mirosław Krzysztof Derda (spr.)
Sędziowie:	SO Elżbieta Iwona Cembrowicz SR Izabela Sadłowska (del.)
Protokolant:	sekr. sądowy Ewa Andryszczyk

po rozpoznaniu w dniu 14 listopada 2018 roku w Suwałkach

na rozprawie

sprawy z powództwa B. G.

przeciwko U. W.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanej U. W. od wyroku Sądu Rejonowego w Suwałkach z dnia 15 czerwca 2018 r. I C 829/18 i zażalenia pozwanej U. W. od postanowienia zawartego w pkt. II i III wyroku Sądu Rejonowego w Suwałkach z dnia 15 czerwca 2018 r. I C 829/18

I. Oddala apelację i zażalenie.

II. Zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 1800 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego przed Sądem II instancji.

SSO Mirosław Krzysztof Derda SSO Elżbieta Iwona Cembrowicz SSR Izabela Sadłowska

Sygn. akt I. Ca. 422/18, I Cz. 415/18

UZASADNIENIE

Powód B. G. wystąpił przeciwko U. W. z pozwem o zapłatę kwoty 19.999,99 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 29.04.2017r. do dnia zapłaty. Jednocześnie powód domagał się zasądzenia od pozwanej na swoją rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu wskazał, iż w dniu 2 stycznia 2017r. udzielił A. W. pożyczki w kwocie 200.000,00 zł. Pożyczkobiorca nie zwrócił pożyczki, w związku z czym powód wystąpił przeciwko niemu z pozwem o zapłatę i uzyskał tytuł wykonawczy. Na zabezpieczenie pożyczki w dniu 4 stycznia 2017r. aktem notarialnym ustanowiona

została hipoteka na nieruchomości stanowiącej współwłasność pożyczkobiorcy i pozwanej, objętej księgą wieczystą nr (...) do kwoty 220.000,00 zł. Powód wezwał pozwaną do zapłaty. W imieniu pozwanej na wezwanie odpowiedziała mailowo adw. K. S.. Odpowiedź ta nie zawierała żadnych propozycji polubownego zakończenia sprawy. Pozwana wiedziała o wcześniej zaciąganych przez pożyczkobiorcę zobowiązaniach u powoda, czego potwierdzeniem jest oświadczenie z dnia 1 września 2011r., zgodnie z którym pozwana zobowiązała się do wykonywania wszelkich ustaleń zawartych w tym oświadczeniu. Powód podniósł, iż z uwagi na to, że pozwana i pożyczkobiorca są współwłaścicielami nieruchomości obciążonej hipoteką w udziałach po 1/2 części, to do wszczęcia i przeprowadzenia postępowania egzekucyjnego z nieruchomości będącej przedmiotem zabezpieczenia hipotecznego niezbędny jest tytuł wykonawczy również przeciwko pozwanej. Do zapłaty pozostało 202.612,00 zł. Powód wskazał, iż niniejszym pozwem dochodzi jedynie częściowego roszczenia i nie wyklucza w przyszłości wystąpienia z pozwem w celu dochodzenia pozostałej części roszczenia.

Pozwana U. W. w piśmie procesowym z dnia 06.06.2018r. (data prezentaty) oświadczyła, iż uznaje powództwo do wysokości kwoty dochodzonej pozwem, przy jednoczesnym ograniczeniu odpowiedzialności pozwanej do przedmiotu hipoteki. Wniosła ponadto o zasądzenie od powoda na jej rzecz kosztów zastępstwa procesowego. W uzasadnieniu pozwana podniosła, iż nie kwestionowała i nie kwestionuje swojej odpowiedzialności wobec powoda z tytułu ustanowionej hipoteki umownej do kwoty 220.000,00 zł. Zaprzeczyła przy tym twierdzeniom pozwu, że kiedykolwiek zobowiązała się z pożyczkobiorcą A. W. do terminowej spłaty pożyczki, a także, że wiedziała o wszystkich zobowiązaniach jej byłego męża. Z ostrożności procesowej na wypadek podtrzymywania twierdzeń w tym zakresie przez stronę powodową wniosła o zobowiązanie powoda do przedłożenia wszystkich umów pożyczek i ewentualnych sporządzonych do nich oświadczeń czy aneksów zawartych pomiędzy A. W. i powodem B. G..

Na rozprawie w dniu 7 czerwca 2018r. powód oświadczył, iż rozszerza powództwo do kwoty 220.000,00 zł z ograniczeniem odpowiedzialności pozwanej do przedmiotu hipoteki.

Pozwana uznała powództwo również w zakresie rozszerzonym, wskazując jednak, iż oświadczenie o rozszerzeniu powództwa nie spełnia wymogów formalnych, gdyż winno być złożone na piśmie, a nie ustnie.

Wyrokiem z dnia 15 czerwca 2018 r. w sprawie sygn. akt I C 829/18 Sąd Rejonowy w Suwałkach zasądził od pozwanej U. W. na rzecz powoda B. G. kwotę 19.999,99 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 29.04.2017r. do dnia zapłaty, zastrzegając pozwanej prawo do powoływania się na ograniczenie swej odpowiedzialności do jej udziału w nieruchomości oznaczonej nr geodezyjnym 879, o powierzchni 0,2215 ha, położonej w miejscowości P.-Tartak, gmina S., dla której Sąd Rejonowy w Suwałkach prowadzi księgę wieczystą nr (...) - w zakresie zabezpieczenia hipotecznego w wysokości 220.000,00 zł na rzecz wierzyciela B. G.; zasądził od pozwanej U. W. na rzecz powoda B. G. kwotę 4.617,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu i wyrokowi nadał rygor natychmiastowej wykonalności.

Sąd Rejonowy ustalił, iż w dniu 02.01.2017r. B. G. pożyczył A. W. kwotę 200.000,00 zł na okres od dnia 02.01.2017r. do dnia 28.04.2017r. Pożyczkobiorca zobowiązał się wypłacić pożyczkodawcy 4% odsetek brutto w skali roku za okres trwania niniejszej umowy. Zabezpieczeniem spłaty pożyczki był weksel in blanco z wystawioną do niego deklaracją wekslową.

W dniu 04.01.2017r. w Kancelarii Notarialnej Notariusza W. U. w S. sporządzony został akt notarialny - umowa ustanowienia hipoteki i zobowiązanie nr Rep (...). Stronami tej umowy byli A. W., jego żona U. W. i B. G.. A. W. i U. W.. Aktem tym na nieruchomości położonej w miejscowości P.-Tartak gmina S., objętą księgą wieczystą nr (...), stanowiącej współwłasność A. W. i U. W. w udziałach wynoszących po 1/2 części ustanowiona została hipoteka umowna do kwoty 220.000,00 zł na rzecz wierzyciela B. G. celem zabezpieczenia wierzytelności wynikającej z umowy pożyczki z dnia 02.01.2017r. w kwocie 200.000,00 zł. A. W. nie wywiązał się z zaciągniętego zobowiązania z tytułu umowy pożyczki z dnia 02.01.2017r. , kwota pożyczki nie została zwrócona.

Wobec braku spłaty pożyczki w umówionym terminie B. G. wystąpił z pozwem przeciwko A. W. o zapłatę kwoty 19.999,99 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 29.04.2017r. do dnia zapłaty. Nakazem zapłaty z dnia 30 stycznia 2018r. wydanym w postępowaniu upominawczym w sprawie sygn. akt I Nc 107/18 Referendarz

sądowy w Sądzie Rejonowym w Suwałkach uwzględnił żądanie powoda w całości rozstrzygając jednocześnie o kosztach procesu. Nakaz powyższy uprawomocnił się w dniu 20.02.2018r.

Pismem z dnia 22.03.2018r. M-windykacja Sp. z o.o. z siedzibą w S. działająca w imieniu B. G. wezwała U. W. do zapłaty kwoty w łącznej wysokości 208.986,30 zł w terminie do dnia 29 marca 2018r. pod rygorem skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego. Wezwanie to okazało się bezskuteczne.

W ocenie Sądu Rejonowego podstawą prawną odpowiedzialności pozwanej stanowi art. 65 ust 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982r. o księgach wieczystych i hipotece, zgodnie z którym w celu zabezpieczenia oznaczonej wierzytelności można nieruchomości obciążyć prawem, na mocy którego wierzyciel może dochodzić zaspokojenia z nieruchomości bez względu na to czyją stała się własnością i z pierwszeństwem przed wierzycielami osobistymi właściciela nieruchomości.

W sprawie niniejszej bezspornym było, iż powód B. G. w dniu 02.01.2017r. udzielił mężowi pozwanej U. A. S. W. pożyczki w kwocie 200.000,00 zł, jak i to, że zabezpieczeniem spłaty tej pożyczki była hipoteka umowna ustanowiona na nieruchomości, której współwłaścicielką była pozwana. Treść tej umowy oraz oświadczenia z dnia 04.01.2017r., na mocy których A. S. i U. małżonkowie W. złożyli oświadczenie o ustanowieniu hipoteki, nie budziły żadnych wątpliwości interpretacyjnych, ani nie były kwestionowane przez pozwaną, podobnie jak okoliczności towarzyszące składaniu omawianych oświadczeń woli. Istotne przy tym jest, że pozwana w piśmie procesowym z dnia 06.06.2018r. uznała powództwo, przy jednoczesnym ograniczeniu jej odpowiedzialności do przedmiotu hipoteki.

Realizacja hipoteki następuje według przepisów kodeksu postępowania cywilnego o postępowaniu egzekucyjnym, co oznacza, że wierzyciel hipoteczny musi uzyskać tytuł egzekucyjny zaopatrzonej w klauzulę wykonalności. Warunkiem bowiem skutecznego dochodzenia zaspokojenia z nieruchomości obciążonej hipoteką jest uzyskanie przez wierzyciela hipotecznego tytułu wykonawczego przeciwko właścicielowi nieruchomości, zasądzonego od niego zabezpieczoną hipoteką wierzytelność, chociażby właściciel był tylko dłużnikiem odpowiadającym rzeczowo (hipotecznym), tak jak ma to miejsce w niniejszej sprawie. Jeżeli w akcie notarialnym, w którym ustanowiona została hipoteka nie ma poddania się egzekucji, to wierzyciel hipoteczny musi dochodzić zasądzenia zabezpieczonej hipoteką wierzytelności w drodze sądowej. Z kolei w myśl przepisu z art. 319 kpc - jeżeli pozwany ponosi odpowiedzialność z określonych przedmiotów majątkowych, albo do wysokości ich wartości, sąd może nie wymieniając tych przedmiotów ani ich wartości, uwzględnić powództwo zastrzegając pozwanemu prawo powoływania się w toku postępowania egzekucyjnego na ograniczenie odpowiedzialności.

Przenosząc powyższe na grunt sprawy niniejszej Sąd Rejonowy wskazał, iż odpowiedzialność pozwanej jako dłużnika rzeczowego winna być ograniczona do jej udziału w nieruchomości obciążonej hipoteką. W orzecnictwie ugruntowany jest pogląd, że właściciel nieruchomości, który nie jest dłużnikiem osobistym, odpowiada tylko z nieruchomości i chociaż sam nie zaciągał długu, jest dłużnikiem i na nim spoczywa obowiązek zaspokojenia wierzyciela, a egzekucja może być skierowana wyłącznie do obciążonej nieruchomości, co powinno znaleźć wyraz w wyroku.

W ocenie Sądu powód nie rozszerzył skutecznie żądania pozwu. Za rozszerzenie żądania pozwu nie może być z całą pewnością uznane ustne oświadczenie o rozszerzeniu powództwa złożone na rozprawie w dniu 7 czerwca 2018r. przez profesjonalnego pełnomocnika reprezentującego powoda, w którym powód żąda zasądzenia od pozwanej kwoty 220.000,00 zł. Ustne rozszerzenie powództwa jest bowiem nieskuteczne wobec treści art. 193 § 2¹ kpc i z tego względu Sąd nie mógł orzec o rozszerzonym żądaniu.

Jako podstawę rozstrzygnięcia o kosztach procesu Sąd Rejonowy wskazał przepisy art. 98§1 kpc w zw. z § 2 pkt 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015r., poz.1800) – zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu. O rygorze natychmiastowej wykonalności orzeczono zaś na podstawie art. 333§ 1 pkt 2 kpc.

Pozwana w złożonej apelacji zaskarżyła wyrok wydany przez Sąd Rejonowy w Suwałkach I Wydział Cywilny w dniu 15 czerwca 2018 r. w sprawie o sygn. akt I C 829/18 w całości.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzuciła:

1. naruszenie przepisów postępowania, mianowicie art. 319 kpc polegającego na umieszczeniu w sentencji wyroku zastrzeżenia do prawa powoływania się na ograniczenie odpowiedzialności, zamiast zastrzeżenia ograniczenia odpowiedzialności pozwanej do jej udziału w nieruchomości,
2. oczywiste naruszenie przepisów postępowania cywilnego, w szczególności art. 98 kpc poprzez obciążenie pozwanej kosztami sądowymi w całości, podczas gdy powództwo nie zostało uwzględnione w całości, a zatem nie ma mowy o wygraniu procesu przez powoda,
3. obrazę przepisu art. 102 kpc., polegającą na nieuwzględnieniu szczególnie uzasadnionych wypadków pozwalających na zasądzenie od strony przegrywającej tylko części kosztów bądź nie obciążać jej w ogóle kosztami, w szczególności pozwana przy pierwszej czynności procesowej uznała swoją odpowiedzialność co do zasady, wskazała jedynie na podstawy ograniczenia jej odpowiedzialności, na które będzie mogła powoływać się w toku egzekucji.

Mając powyższe na względzie, wniosła o:

1. zmianę zaskarżonego wyroku w pkt I poprzez zasądzenie od pozwanej U. W. na rzecz powoda B. G. kwoty 19.999,99 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 29.04.2017 r. do dnia zapłaty, z ograniczeniem odpowiedzialności pozwanej do jej udziału w nieruchomości oznaczonej nr geodezyjnym 879, o powierzchni 0,2215 ha, położonej w miejscowości P.-Tartak, gmina S., dla której Sąd Rejonowy w Suwałkach prowadzi księgę wieczystą nr (...) – w zakresie zabezpieczenia hipotecznego w wysokości 220 000,00 zł na rzecz wierzyciela B. G.,
2. zmianę wyroku w pkt II poprzez zasądzenie zwrotu kosztów procesu od powoda na rzecz pozwanej, ewentualnie zmianę postanowienia poprzez odstąpienie od obciążenia pozwanej kosztami sądowymi w całości,
3. zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej zwrotu kosztów postępowania za postępowanie przed Sądem drugiej instancji,
4. ewentualnie wnoszę o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpatrzenia.

Pozwana zaskarżyła postanowienie Sądu Rejonowego w Suwałkach z dnia 15 czerwca 2018 r. (pkt. II i III wyroku) w przedmiocie obciążenia kosztami sądowymi pozwanej oraz nadania wyrokowi rygoru natychmiastowej wykonalności, zarzucając:

- oczywiste naruszenie przepisów postępowania cywilnego w szczególności art. 98 kpc, poprzez obciążenie pozwanej kosztami sądowymi w całości, podczas gdy powództwo nie zostało uwzględnione w całości, a zatem nie ma mowy o wygraniu procesu przez powoda,
- obrazę przepisu art. 102 k.p.c. polegającą na nieuwzględnieniu szczególnie uzasadnionych wypadków pozwalających na zasądzenie od strony przegrywającej tylko części kosztów bądź nie obciążać jej w ogóle kosztami, w szczególności pozwana przy pierwszej czynności procesowej uznała swoją odpowiedzialność co do zasady, wskazała jedynie na podstawy ograniczenia jej odpowiedzialności, na które będzie mogła powoływać się w toku egzekucji,
- obrazę przepisu art. 333 § 3 kpc polegającą na jego zastosowaniu pomimo braku przesłanek ustawowych, w szczególności braku podstaw do przyjęcia, że opóźnienie uniemożliwiało lub znacznie utrudniało wykonanie wyroku albo narażało powoda na szkodę.

Wobec powyższego wniosła o:

- zmianę postanowienia poprzez zasądzenie zwrotu kosztów procesu od powoda na rzecz pozwanej, ewentualnie zmianę postanowienia poprzez odstąpienie od obciążenia pozwanej kosztami sądowymi w całości,

- uchylenie rygoru natychmiastowej wykonalności,
- odstąpienie od obciążania pozwanej kosztami zażalenia.

Powód domagał się oddalenia apelacji oraz zażalenia i zasądzenia na jego rzecz kosztów postępowania przed Sądem II instancji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja i zażalenie okazały się bezzasadne.

Rozważania co do zarzutów apelacyjnych i zażaleniowych przedstawiono łącznie.

Nietrafnie zarzuciła pozwana, iż w wyroku Sąd obowiązany był określić zakres odpowiedzialności pozwanej przez wskazanie konkretnego przedmiotu z którego ma być prowadzona egzekucja.

W literaturze dyskusyjna jest kwestia w zakresie obowiązku lub też uprawnienia umieszczenia w wyroku zakresu ograniczeń dłużnika. Według jednego poglądu sąd, zasądzając powództwo, może (ale nie musi) – nie wskazywać w ogóle zakresu ograniczeń odpowiedzialności pozwanego (ani co do zakresu przedmiotowego, ani co do wysokości) – powinien jednak zastrzec pozwanemu prawo powoływania się na przysługujące mu ograniczenia (por. wyr. SN z 7.5.1971 r., I PR 426/70, OSNCP 1971, Nr 4, poz. 67; podobnie K. Piasecki, w: J. Jodłowski, K. Piasecki (red.), Kodeks, t. 2, 1989, s. 510). Przedstawiciele innego stanowiska przyjmują, że sąd w wyroku nie określa ani przedmiotów majątkowych, ani wysokości ich wartości [W. S., w: Z. R., W. S. (red.), Kodeks, t. I, 1975, s. 502; M. J. (aktualizacja J. G.), w: T. E. (red.), Kodeks, t. II, 2012, s. 35; A. J., w: H. D., T. W. (red.), Kodeks, t. I, 2011, s. 1010].

Jak wskazał SN, zastrzeżenie to nie ma charakteru bezwzględnie wiążącego oznaczenia zakresu odpowiedzialności, skoro art. 319 KPC wyłącza możliwość sprecyzowania przez sąd w orzeczeniu przedmiotów, z których dłużnik ponosi odpowiedzialność lub ich wartości, lecz stanowi klauzulę umożliwiającą na etapie postępowania wykonawczego zweryfikowanie rzeczywistego zakresu w jakim dłużnik jest zobowiązany spełnić świadczenie wynikające z prawomocnego orzeczenia. Ocena, jak daleko sięga odpowiedzialność dłużnika, następuje na podstawie przepisów materialno- prawnych, limitujące jego obowiązki. – zob. wyr. SN z 20.2.2014 r., I CSK 264/13, Legalis. Podobnie wyr. SA w Poznaniu z 19.12.2013 r. (I ACA 1018/13, Legalis), gdzie stwierdził wprost, że istota art. 319 KPC polega na zwolnieniu sądu od konieczności ustalania w postępowaniu rozpoznawczym składu masy majątkowej, z której albo do wartości której pozwany ponosi odpowiedzialność. Badanie tego zagadnienia ulega przesunięciu do postępowania egzekucyjnego. Przepis ten nie obejmuje natomiast (rzadkiej) sytuacji, w której odpowiedzialność pozwanego jest ograniczona do określonej kwoty, co sąd może, jeżeli zachodzi taka konieczność, uwzględnić bez trudu już w postępowaniu rozpoznawczym (zob. na ten temat M. R., Ograniczenie odpowiedzialności dłużnika, s. 9–11).

W uzasadnieniu cytowanego wyroku z dnia 20 lutego 2014 r. w sprawie I CSK 264/13 Sąd Najwyższy – wyjaśnił, iż zawarte w wyroku zastrzeżenie, przewidziane w art. 319 KPC, ma na celu zapewnienie pozwanemu prawa do powołania się w toku postępowania egzekucyjnego na ograniczenie odpowiedzialności wówczas, kiedy pozwany ponosi odpowiedzialność tylko z określonych przedmiotów albo do wysokości ich wartości. Art. 319 KPC wyłącza możliwość sprecyzowania przez sąd w orzeczeniu przedmiotów, z których dłużnik ponosi odpowiedzialność lub ich wartości, lecz stanowi klauzulę umożliwiającą na etapie postępowania wykonawczego zweryfikowanie rzeczywistego zakresu w jakim dłużnik jest zobowiązany spełnić świadczenie wynikające z prawomocnego orzeczenia.

Przenosząc te rozważania na grunt sprawy niniejszej zauważyć należy, iż Sąd I instancji prawidłowo zastosował normę art. 319 kpc i zastrzegł w wyroku prawo do powoływania się w toku egzekucji na ograniczenie odpowiedzialności do określonej nieruchomości.

Pamiętać należy, iż aby dłużnik mógł się powołać na ograniczenie odpowiedzialności, powinno być ono zastrzeżone w tytule wykonawczym (art. 837 zd. 1 kpc). W związku z powyższym, uwzględniając powództwo sąd powinien zastrzec pozwanemu prawo powoływania się na rozważane ograniczenia.

Sąd jest obowiązany zamieścić zastrzeżenie w wyroku z urzędu [wyr. SN z 7.5.1971 r., I PR 426/70, OSNCP 1971, poz. 67; wyr. SN z 22.10.1977 r., VI CR 335/77, OSNC 1978, z. 9, poz. 159; wyr. SN z 9.9.1976 r., IV PR 135/76, OSNC 1977, Nr 4, poz. 80; wyr. SA w Lublinie z 11.2.2015 r., I ACA 738/14, Legalis; por. też wyr. SN z 28.6.1977 r., III CRN 102/77, Legalis; W. S., w: Z. R., W. S. (red.), Kodeks, t. I, 1975, s. 503; M. M., w: M. M. (red.), Kodeks, t. 1, 2011, s. 591; W. S., Przegląd orzecznictwa SN (Prawo procesowe cywilne – I półrocze 1972), s. 123; tenże, Z. orzekania oraz zasady zaskarżania orzeczeń w postępowaniu cywilnym, s. 22; P. T., w: A. J. (red.), Kodeks, 2012, s. 398–399; por. jednak wyr. SN z 7.3.1973 r., III CRN 20/73, OSNC 1974, Nr 1, poz. 17 oraz A. J., s. (...), E. W., Przegląd orzecznictwa SN z zakresu procesu cywilnego (I półrocze 1972 r.), s. 92–93.

Artykuł 319 kpc nie daje podstawy do oddalenia powództwa w części, w której pokrycie należności zostało wyłączone przysługującymi pozwanemu ograniczeniami tej odpowiedzialności. Nie może więc np. dojść do oddalenia powództwa na tej podstawie, że pozwany nie pozostawił żadnego spadku – ustalenia te bowiem dokonywane są już w postępowaniu egzekucyjnym (wyr. SN z 9.9.1976 r., IV PR 135/76, OSNCP 1977, Nr 4, poz. 80).

Niezamieszczenie odpowiedniego zastrzeżenia daje stronie podstawę do żądania uzupełnienia wydanego wyroku (art. 351 KPC) – [tak K. P., w: J. J., K. P. (red.), Kodeks, t. 2, 1989, s. 511; M. R., Ograniczenie odpowiedzialności dłużnika, s. 9; M. M., w: M. M. (red.), Kodeks, t. 1, 2011, s. 591; M. J. (aktualizacja J. G.), w: T. E. (red.), Kodeks, t. II, 2012, s. 34–35].

Przenosząc te wywody na stan faktyczny niniejszej sprawy należy przyjąć, że w sytuacji gdy w postępowaniu uproszczonym zapadł nakaz zapłaty, w którym nie zawarto uprawnień do powoływania się na ograniczenia przewidziane w art. 319 kpc, właściwym sposobem na korektę orzeczenia był wniosek o uzupełnienie orzeczenia, a nie jego zaskarżanie.

Odnosnie zaś zarzutów wadliwego zastosowania normy art. 98 kpc zamiast 102 i 101 kpc należy stwierdzić, że były one bezzasadne.

Pozwany nie daje powodu do wytoczenia powództwa, o ile jego postawa wskazuje, że strona powodowa wzywając go do zapłaty uzyskałaby zaspokojenie roszczenia bez wytoczenia powództwa.

Brak reakcji pozwanej na wezwanie do spełnienia świadczenia wyklucza przyjęcie, że pozew nie był konieczny, bowiem świadczenie w momencie wezwania było wymagalne.

Artykuł 102 KPC chroni w wypadkach "szczególnie uzasadnionych" stronę przegrywającą w ten sposób, że sąd uwzględniając całokształt okoliczności sprawy może nie obciążyć jej obowiązkiem zwrotu kosztów procesu stronie wygrywającej w ogóle albo też obowiązek ten ograniczyć do części należnych kosztów. Nie jest jednak możliwe obciążenie zwrotem kosztów procesu strony wygrywającej spór.

Pozwana miała możliwość uniknięcia sporu sądowego proponując chociażby przedsądową mediację, pomimo tego że była reprezentowana przez zawodowego pełnomocnika. Sama trudna sytuacja ekonomiczna nie stanowi wystarczającej podstawy do stosowania powołanej regulacji prawnej.

Również niezasadny okazała się zarzut wadliwego stosowania art. 333 § 1 pkt 2 kpc.

Ze względu na zachowanie się pozwanego w procesie, sąd z urzędu obligatoryjnie nadaje wyrokowi rygor natychmiastowej wykonalności jeżeli zasądza roszczenie uznane przez pozwanego oraz jeżeli wyrok uwzględniający powództwo jest zaoczny.

W przedmiotowej sprawie roszczenie zostało uznane, zatem Sąd miał obowiązek nadać wyrokowi rygor natychmiastowej wykonalności.

Odnoszenie się do konsekwencji jakie wywołało podzielenie roszczenia w chwili obecnej było zbędne, gdyż nie wystąpiły jeszcze opisane w środku zaskarżenia stany faktyczne.

Z powyższych względów na podstawie przepisu art. 385 kpc w zw. z art. 397 § 2 kpc oddalono apelację i zażalenie.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie przepisu art. 98 kpc, uznając, że wystarczające będzie zasądzenie wynagrodzenia z przyjęciem stawki za postępowanie apelacyjne bez dodatkowego wyodrębniania kosztów postępowania zażaleniowego.

SSO Mirosław Krzysztof Derda SSO Elżbieta Iwona Cembrowicz SSR Izabela Sadłowska